

Marja-Leena Tolonen muistelee 37 vuoden takaista tapausta ja näyttää valokuvaa, joka saapui postissa. Niko Tolonen oli tuolloin 2-vuotias eikä muista Lapin Kansan toimittajan vierailua.

Kun Lapin Kansa lähetti postia

1980-luvulla Äkäslompola näytti kovin erilaiselta kuin nykyään. Taloja oli paljon nykyistä vähemmän, samoin teitä ja kulkijoita. Tolosen talon viereltä avautui kaunis näkymä tuntureille, pihalla oli lapsilla tilaa leikkiä.

– Älkää vain menkö maantielle, varoitteli kuitenkin Marja-Leena Tolonen poikiaan Jania, 5, ja Nikoa, 2.

Eräänä talvipäivänä vuonna 1985 äiti käski pojat ulos, jotta saisi siivottua. Pojat ottivat pulkan mukaansa: Jani vetäisi ja Niko istuisi kyydissä. Päivässä ei ollut mitään erityistä, eikä se jäänyt äidin mieleen sen kummemmin. Kesällä sen sijaan saapui postin mukana yllätys. ”Jani Tolonen, 95970 Äkäslompola”, luki osoitteena. Kuoren vasemmassa yläkulmassa komeili maakuntalehden nimi logoineen.

– Mitä ihmettä, miksi Lapin Kansa lähettää kirjeen? Marja-Leena kummasteli.

Kuoren sisältä paljastui valokuva ja koneella kirjoitettu viesti: ”Turistien tervehdys pikkupojille, jotka jäivät kameraruutuunne. Kuva oli sen verran hyvä, että lähetän talvisen muiston itse malleille. Onneksi kysyimme nimen. Terveisin Leo Zimmermann LAPIN KANSA.”

Kuinkas sattuikaan, Lapin Kansan toimittaja oli viereistä maantietä kulkiessaan huomannut kuvauksellisen näkymän: kaksi pikkupoikaa takanaan komea Yllästunturi. Pojat olivat poseeranneet kameralle, vaihtaneet muutaman sanan ja jatkaneet leikkejään.

Äidille he eivät juttutuokiosta olleet kertoneet, kuka sitä nyt kaikista lehtikuvaajista ja toimittajista muistaisi mainita.

Kerta tunturissa riitti

Jos eivät pojat olleet mediäväestä moksiskaan, ei äiti puolestaan aivan ymmärtänyt matkailijoiden hinkua tunturiin.

– Vuonna 1970 tai 1971 tulin ensimmäistä kertaa Ylläkselle, olimme seurakunnan pääsiäisreissulla Kemijärveltä. Silloin laskettiin kerran ylhäältä alas, sen jälkeen en ole tunturissa käynyt, vaikka olen asunut täällä vuodesta 1976! Marja-Leena nauraa.

– Pelkäsin niin mahdollottomasti, sukset väpättivät ja menivät siksakkia. Kyllä pystyssä pysyin. Siihen aikaan rinteillä ei ollut kuin yksi hiihtohissi, pihan perällä oli ulkokoivus, ja sinne kauheat jonot, hän muistelee.

Marja-Leenan tie toi uudelleen Äkäslompolaan vuonna 1975. Silloin syynä oli paikallinen Ahti, jonka Marja-Leena oli tavannut työskennellessään Kiilopäällä. Ahtista tuli aviomies, ja Marja-Leena muutti Ylläkselle. Tunturiin häntä ei kuitenkaan toista kertaa saanut.

– Olin töissä Äkäshotellilla, ja koko kevään olisi saanut lasketella ilmaiseksi, välineetkin olisi saanut. Ei veikkonen, ei kiinnostanut!

Kotimajoitusta turisteille

Muita tunturit sen sijaan kiehtoivat. Majoituksesta oli kylällä pulaa, ja niinpä lomailijat yöpyivät paikallisissa kodeis-

sa. Marja-Leenalta ja Ahdiltakin kysyttiin majoitusta jo siinä vaiheessa, kun he vasta maalasivat kohta valmistuvaa taloaan.

– Ensimmäiset matkailijat saapuivat meille vuonna 1980, kun olin laitoksella saamassa Jania. Jani oli niin kiltti vauva, ettei yksi turisteista tiennytäkään, että talossa on vauva. Ihmetteli, kun näki harsoja kuivumassa ja silloin kysyi, Marja-Leena muistelee.

Tolokset ovat majoittaneet matkailijoita tuosta talvesta lähtien. Ensin lomalaiset majoituivat isäntäväen huoneisiin talossa, myöhemmin pihalle rakennettuun mökkiin.

– Silloin olivat turistit vaatimattomia, eivät ne tarvinneet kuin sängyn ja sen, että saunaan pääsee. Me yövyimme yhdessä huoneessa, turistit muissa. Verholla eristin sängylle nurkan myös olohuoneeseen.

Lomailijat kävivät maantien toisella puolella syömässä nykyisessä Seitahotellissa, Marja-Leena ei siis vastannut ruokahuollosta. Silloin tällöin turistit kuitenkin säilyttivät ruokiaan myös Tolosten kylmiössä. Joskus ruoat menivät sekaisin.

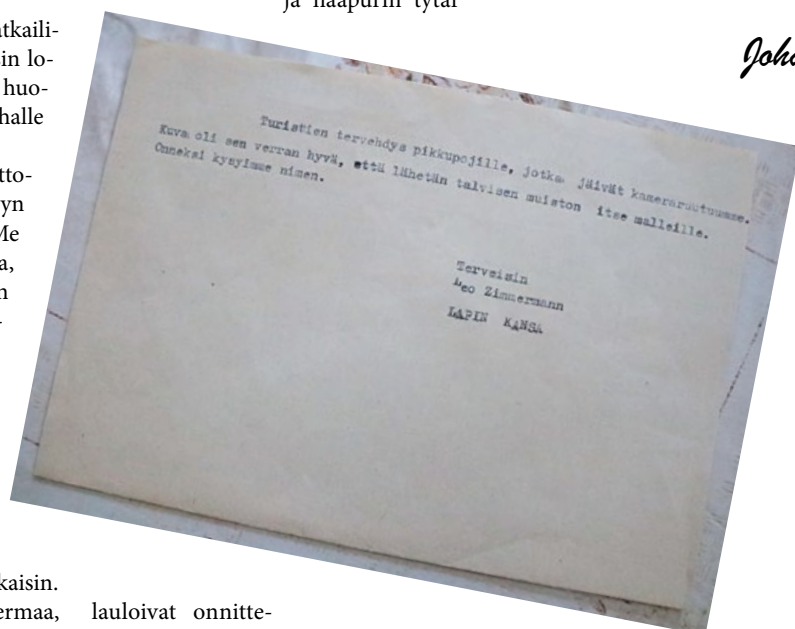
– Kerran ne olivat ostaneet kermaa, kun aikoivat tehdä täytekakun. Minä esitin, että meillä on iso kylmiö, kyllä sinne kerman voi laittaa. Ahti ei siitä tiennyt mitään, ja hän oli syönyt kerman, kun luuli, että se oli meidän. Siitä pojat oppivat ja kysyivät sitten aina:

”Onko tämä turistin vai meidän?”

Myös toisella kertaa täytekakku oli tapahtumien keskiössä.

– Kuerkievarista lomalaiset soittivat ja kysyivät, että onko teillä tämän niminen henkilö majoittumassa. Kun hän täyttää 50 vuotta, ja kaverit halusivat onnitella. Kaverit tilasivat kakun, ja minä sitten menin kutsumaan syntymäpäiväsankarin kahville. Meidän pojat ja naapurin tytär

Päiväkotiä ei silloin täällä ollutkaan. Olin sitten kotona lämmittämässä turisteille saunaa. Maaliskuusta viikolta 11 tai 12 vappuun asti ja ylikin meillä oli turisteja. Semmoista se oli siihen aikaan. Jotkut turistit ovat käyneet myöhemmin katselemassa ja muistelemassa. Toissa kesänäkin kävi yksi mies, joka oli aikoinaan meillä yöpynyt, Marja-Leena kertoo.

lauoivat onnittelulaulun. Hän oli niin yllätynyt ja onnellinen, että vesi valui silmistä: ”Eihän tästä pitänyt kenenkään tietää!” Yhteiselo matkalaisten kanssa sujui sopuisasti.

– Jäin kotiin, kun pojat syntyivät.

Johanna

Kesällä 1985 Lapin Kansan toimittaja lähetti yllättäen postia 5-vuotiaalle Jani Toloselle.